

โรคใบด่างมันสำปะหลัง

(Cassava mosaic disease; CMD)

การแพร่ระบาด

- การนำท่อนพันธุ์มันสำปะหลังที่เป็นโรคมานปลูก
- แมลงหวี่ขาวยาสูบ เป็นพาหะนำโรคไปยังต้นปกติ

แมลงหวี่ขาวยาสูบ (*Bemisia tabaci*)

สาเหตุโรค

เชื้อ *Cassava mosaic virus*
สายพันธุ์ *Sri Lankan*

ลักษณะอาการ

- ใบด่างเหลือง ยอดที่แตกใหม่แสดงอาการด่างเหลือง
- ลำต้นแฉะแกร็น
- ใบเสียรูปทรง ใบหงิกงอทำให้ประสิทธิภาพของการสังเคราะห์แสงลดลง ส่งผลทำให้ผลผลิตหัวลดลง ต้นมันสำปะหลังไม่สร้างหัว หัวลีบเล็กหรือหัวไม่มีแปงและอาจจะลดลงถึงร้อยละ 40 - 80 ขึ้นอยู่กับระยะการเจริญเติบโตของมันสำปะหลัง

ยอดที่แตกใหม่แสดงอาการด่างเหลือง

ใบเสียรูปทรง ใบหงิกงอ

ลำต้นแฉะแกร็น

แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

1. เลือกใช้พันธุ์มันสำปะหลัง สะอาด ทนทานโรคใบด่าง ได้แก่ พันธุ์ระยะของ 72 เกษตรศาสตร์ 50 และห้วยบง 60 และพันธุ์ต้านทานโรคใบด่าง ได้แก่ อิทิ 1 อิทิ 2 อิทิ 3 หรือพันธุ์อื่น ๆ ที่หน่วยงานวิชาการรับรอง
2. ไม่ปลูกพันธุ์อ่อนแอต่อโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ พันธุ์ระยะของ 11 และ CMR 43-08-89
3. ไม่ใช้ท่อนพันธุ์จากแหล่งที่พบการระบาดของโรคใบด่าง และท่อนพันธุ์ที่ไม่ทราบแหล่งที่มา
4. สำรวจแปลงมันสำปะหลังอย่างสม่ำเสมอ
 - กรณีพื้นที่ระบาดใหม่ พบการระบาดไม่มาก แนะนำให้ถอนทำลายเฉพาะต้นเป็นโรคเพื่อไม่ให้แหล่งแพร่กระจายของเชื้อไวรัส
 - กรณีพื้นที่พบการระบาดมาก ไม่สามารถถอนทำลายได้ ให้ควบคุมแมลงหวี่ขาวยาสูบ ตามวิธีในข้อ 6.
5. ทำลายต้นมันสำปะหลังที่แสดงอาการของโรคใบด่าง ดังนี้
 - วิธีฝังกลบ นำต้นเป็นโรคฝังในหลุมแล้วกลบด้วยดิน
 - วิธีใส่ถุง/กระสอบ นำต้นเป็นโรคตัดเป็นท่อนใส่ถุง / กระสอบมัดปาก
 - วิธีมัดสับ นำต้นเป็นโรคเข้าเครื่องบดป่น หรือเครื่องสับย่อย โดยพลาสติกกรองพื้นให้เศษต้นที่ถูกทำลายอยู่บนพลาสติก แล้วคลุมกองหรือห่อเศษต้นที่ถูกทำลายด้วยพลาสติกตากแดดให้ต้นมันสำปะหลังแห้งตาย
6. กำจัดแมลงหวี่ขาวยาสูบพาหะนำโรค โดยอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติของแมลงหวี่ขาวยาสูบ ได้แก่ แมลงช้างปีกใส ตัวเต่าตัวห้ำ หรือพ่นสารกำจัดแมลง imidacloprid 70% WG อัตรา 6 - 12 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ bifenthrin 2.5% EC อัตรา 30 มล. ต่อน้ำ 20 ลิตร